

ISZÁNTÚ

ELFIZETÉSI ÁRA
Helyi elvételben átléve:
1 évre 16 h.
6 hónapra 8 h.
3 hónapra 4 h.
Helyi elvételben átléve:
1 évre 20 h.
6 hónapra 10 h.
3 hónapra 5 h.
Postán szállítva:
1 évre 24 h.
6 hónapra 12 h.
3 hónapra 6 h.
Egyes szám ára 12 fillér.

*Politikai
napilap*

Megjelenik minden nap, a hó 1. és
ünnepek utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Sallágyi Desső-utca 6.
A szerkesztőség készírtaték vétele
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetők és hirdetősek a kiadó
hivatalához fordulnak.

III. évfolyam 153. szám.

Nagyvárad

Péntek, 1917 július 6.

Az antant téli háborúra készül.

Viviani az amerikai segítségről.

Budapest, július 5. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A Wolff öngyöngsége semleges forrásból jelenti, hogy Viviani amerikai utjáról visszatérve kijelentette, hogy az amerikai segítség csak 1918. év tavaszára várható és ezért a közvéleményt elő kell készíteni a téli háborúra. Az amerikai segítségbe vetett reményt minden módon élesíteni kell.

38 orosz hadosztály a galíciai front ellen.

Budapest, július 5. (Saját tudósítónktól.) Luganoból jelentik: Olasz lapok jelentése szerint a galíciai front áttörésére 38 orosz hadosztály készen áll.

A görög hadsereg mozgósítása.

Budapest, július 5. (Saját tudósítónktól.) Genfből a Havas öngyöngsége jelenti: Az egész görög hadsereg mozgósítása megkezdődött.

A belga szocialisták ellenzik a központi hatalmak felosztását.

Budapest, július 5. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: A belga szocialisták ma tárgyalnak a skandináv bizottsággal. A tanácskozás után kommunikaté adtak ki, melyben kijelentik, hogy nem értenek egyet assal a törekvéssel, mely Németország és Ausztria-Magyarország feldarabolását követeli.

Orosz kiküldöttek tanácskozásai a magyar és osztrák szocialistákkal.

Budapest, július 5. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: Weltner magyar szocialista ma elutazása előtt tanácskozott az orosz kiküldöttekkel, akik előzőleg Adler Viktor dr osztrák szocialistával konferáltak.

A képviselőház ülése.

A bizottságok megválasztása. Munkapárti interpelláció a külügyi politikáról.

A képviselőház ülését 4 órakor nyitotta meg Szász Károly elnök.

Megválasztották a különböző bizottságokat és elhatározták, hogy a képviselőház legközelebbi ülését kedden fogja tartani.

Azután Madarassy Beck Gyula báró sürgős interpellációt terjeszt elő a külügyi politikáról és Ausztriához való viszonyokról.

Madarassy-Beck Gyula: Gróf Károlyi Mihály miniszterjelölt volt és a N. Fr. Pr. autentikus híradása szerint megnyugtatta gróf Czernin külügyminiszter közismert külpolitikáját illetőleg. Hogy ez a megnyugtató válasz mennyire sikerült nem tudja, de tény, hogy Károlyi helyett gróf Batthyány lett miniszter.

Justh János (közbeszóló) ... a parcellázó bankról beszéljen.

Madarassy-Beck (folytatja): Rátér gróf Károlyi főlegyházi és komáromi beszédeire. Ezekben a beszédekben Károlyi megismertette a magyar intelligenciát Robert C.oll, Lloyd George és Ribot eszméivel.

A baloldaltól itt zajos közbeszólások hallatszanak.

Madarassy Beck: A függetlenségi politikai párt támogatja a kormányt. (Nagy zaj.) Lehet, hogy ez kellemetlen a függetlenségi párt, de így van. Károlyi ezekben a beszédekben erős támadást intézett Németország ellen. Németország utolsó békeajánlatára keserű gög volt a válasz, a mienkre az orosz offenzíva következett.

Laehne Hugó: akinek bankja van, az ne beszéljen, nem bánna, ha a háború örökké tartana.

Gróf Tisza István is közbeszólva van amit ...

Nyári újdonságok minden cikkben megérkeztek!

Selyem- szövetek, bárszövetek, gyapjuszövetek, mosó kelmék, csipkék, diszek, szallagok. Új modellek: Blousok, kabátok, köpeny és Jouponokban. Keztyűk és barisnyák, gyermekruhák, kötények ágy és fehérművekben. Szőnyeg és függöny nagy választékban. Női ruha varrodámban legelőgánsabb csetmők és ruhák készülnek, méltányos árban.

CZILLÉR IMRE nagyáruhaza.

Egyes szám ára 12 fillér.

Madarassy-Beck kérdi: miért lehetséges az a hír, hogy gróf Tisza látván és Németország a béke ellenzői. Mivel gróf Károlyi Czerninrel összeköttetést tart fenn, a Németország ellen elhangzott támadás homályt kelthet külügyi politikánk iránt, ezért megnyugtatóst kér.

Azúró az osztrák viszonyokat teszi szóvá. A csehek nem teljesítették kötelezettségüket a most az árulást amnesztíával jutalmazták. Az amnesztíarendelest a szlovén tulajdonra felfüggesztették a koronát. Ez a politika a trianizmus és föderalizmus felé halad, a külföld már is eleget foglalkozik vele. A trianizma politikát id. Andrássy Gyula törte le először 1874-ben, most is a mellé kell állani. Lehetetlen, hogy ezt a néptörzset jutalmazták meg, amelynek hűtlensége miatt sok erős magyar fiú lelte halálát. (Tap: a munkapárton, baloldalon felkiáltások: Most fedezik fel? Mi miatt már régán interpellálunk.)

Madarassy-Beck: Hisz a mai hivatalos orosz jelentésben is az olvasható, hogy egy cseh brigád az orosz arcvonalon nagy hősiességet fejtett ki és 8000 osztrák magyar foglyot ejtett.

Kérdi: 1. Hajlandó-e a miniszterelnök kijelenteni, hogy a kormányt támogató függetlenségi párt külpolitikájától távol áll?

2. Hajlandó-e a miniszterelnök a függetlenségi párt akcióját ellensúlyozó intézkedést tenni, amely akció alkalmas arra, hogy az országban a nyugalmat megőrizze a ellenségeinknél a hadihelyzetet és a békekötés érdekelt is érintő bizalmatlanságot okozzon?

3. Hajlandó-e a miniszterelnök az Ausztriában lejátszódó eseményekkel szemben megnyugtató kijelentést tenni?

Az államfő közbeszólásokkal kísért interpelláció válasz nélkül maradt, mert gróf Esterházy-Móric miniszterelnök nem volt jelen.

Az ülés 7 órakor ért véget.

A politika hírei.

A miniszterelnök Bécsben. Új miniszterek. Bukik Czernin?

Budapest, július 5. (Saját tudósítónktól.) Gróf Esterházy Móric miniszterelnök Bécsbe utazott a kihallgatáson fog megjelenni 5 Felsége előtt. A miniszterelnök meg fog jelenni a német császári pár fogadásán. Gróf Esterházy utazása a Németországgal folytatott tárgyalásokkal is összefüggésben van, a tárgyalásokon Gratz és Sarányi miniszterek is részt fognak venni.

Budapest, július 5. (Saját tudósítónktól.) Az új miniszteri állások közül egyelőre kettőt töltene be. A szociális ügyek minisztere gróf Batthyány lesz; miniszterséget kap Földes Béla is. Batthyány helyét gróf Zichy Aladár fogja betölteni, viszont Zichy helyébe horvát politikust fognak kinevezni. A kormány hír szerint az új miniszteriumok politikai állampolitikáját nem fogja betölteni.

Budapest, július 5. (Saját tudósítónktól.) A 8 Órai Újság bécsi információ alapján a magyar képviselőház tegnapi ülésén töltött órákban kapcsolatban azt írja, hogy gróf Tisza interpellációjával megmutatta, hogy az ellenzék miképp gyakorolhatja ellenzéki jogát a

külpolitikai kérdésekben. Gróf Esterházy válaszából pedig megérthetjük gróf Czernin, hogy egyetlen politikai párt sem vállalja a közösséget Czerninnek a közjogi helyzetet

elhomályosító szlovén politikájával. A helyzet tisztázódásából következett, hogy gróf Czernin távozik.

A béketárgyaláson

akarják igényeiket érvényesíteni a csehek.

Budapest, július 5. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik, hogy az alkotmány bizottság mai ülésén Strassovszky cseh képviselő általános megelégedésre kijelentette, hogy nem óhajtának tárgyalni a németekkel az alkotmány megváltoztatásáról, mert az ausztriai szlovén népek igényeiről ugyanis a béketárgyalás fog határozni.

Es a nyilatkozat leplezetlenül feltárja, hogy a csehek államjogi igényeiket a béketárgyaláson akarják érvényesíteni. A kínos feltűnést keltő nyilatkozatra a cseh szövetség elnöke kijelentette, hogy a szövetség Strassovszky kijelentésével nem vállal közösséget.

A megállított orosz offenzíva.

Keleti harctér. Budapest, július 5. (Hivatalos.) Brzezanyánál visszaszerezte az utolsó, még ellenséges kézben maradt állásrészeinket és az ellenség támadásával szemben megtartottuk.

Egyébként a harci tevékenység az összes harctereken csekély volt.

A vezérkar főnöke.

Ujabb hajóelsüllesztések.

Budapest, július 5. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A tengerészeti vezérkar jelentése szerint tengeralattjáróink újabb az Atlanti-óceánban és a Biskajai-öbölben 5 nagy gőzöst és 4 vitorlást elsüllesztettek el. Tonnatartalom egyelőre még nem ismeretes.

Elsüllesztett francia tengeralattjáró.

Budapest, július 5. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik hivatalosan: Egyik buvárhajónk Heinburg tengerész főhadnagy parancsnoksága alatt múlt hó 19-én a Földközi tengeren, a tuniszi partok előtt torpedóval elsüllesztett egy francia tengeralattjárót. Heinburg főhadnagy a győzelmével már a harmadik ellenséges tengeralattjárót semmisítette meg.

Repülő támadás Anglia keleti partjai ellen.

Berlin, július 4. A nagyfőhadnagyság jelentése:

Égyeztetett harctér.

Rupprecht bajor trónörökös vezértábornok hadseregportja Flandriában és Artoisban tegnap a tűztávolságosság többnyire csekély volt. Több helyen visszanyertük ellenséges felderítő előretöréseket.

A német trónörökös hadseregportja. Czernyól keletre a Chamin des Dameson elért területnyereségünk arra ösztönözte a francia hadvezetőséget, hogy tegnap és ma reggel támadásokat indítson. Ezek veszteségteljesen megfiúszultak. A franciák addig itt tízenötzör, minden egyes alkalommal jelentékeny áldozatokkal, halottakkal, sebesültekkel és foglyokkal, minden eredmény nélkül kísérelték meg, hogy az elvezetett területet visszafoglalják. A Maastricht partján este a tűzharc fokozódott.

Albrecht württembergi herceg hadseregportja. A Maastricht keletre az utóbbi napokban felderítő osztagaink többször sikeres vállalkozásokat hajtottak végre.

Egyik repülőhajónk tegnap délszől

Anglia keleti partján megtámadta a harci katonai építményeket és kikötőműveket. Bár alulról erősen tüzeltek és angol légi haderők támadtak, több ezer kilogramm bombát sikerült célba dobni és jó eredményt megfigyelni. Mindegyik repülőgépünk érintetlenül tért vissza.

Keleti harctér.

Lipót bajor herceg vezértábornagy harcvonalai. A keletgaliciai csatateren tegnap csak a Brzezanyánál fekvő magaslatokon került helyi harcokra a sor, amelyek alkalmával az oroszok néhány robbantási vonalból, amelyekben még tartották magukat, kivették. A szomszédos szakaszokon általában nyugalom uralkodott.

József főherceg vezérrezendes arcvonalán és Mackensen vezértábornagy hadseregportjánál az ellenség szörvénypeszei tevékenyebb volt, mint különben.

Macedóniai front.

A helyzet változatlan.

Ludendorff, első főerőállásvezető.

A Katholikus Népszövetség a háboru után.

(A debreceni Kath. Népszövetség Otthon hangversenyén elmondotta: Csernus Mihály ügyvezető alelnök.)

A Budapesten 1913-ban tartott kath. nagygyűlésen hallottuk dr. Vass Józseftől a követendőket: „A XX. század emberiségének életében átalános céltalanságot és nyugtalanságot éreztünk. Hogy új, nagy világkultúra kifejlődésének küszöbén vagyunk; új horizontok tűnnek fel, új lehetőségek, új perspektívák nyílnak mindenfelé... Az emberiségnek önmagából kell kidolgoznia a jövő nagy értékeit, mely munkája századokra, talán évezredekre szól és a lázas, lihegő, kepkedő munkában, vérben, könnyben, halálban végig kell mennie a nagy átfelújás minden fázisán, hogy az új elhelyezkedést és új kereteket megtalálhassa.”

A jólátesztált szavak valósággal teljességgel bejárnak. Gyorsan elkövetkezett reánk a hihetetlenül nagy, méreteiben még pár évvel előbb is elképzelhetetlen háború, mely elapjában rászegte a jelen társadalom épületét, dönt a nemzetek jelene és jövője fölött és valószínűleg századokra fogja ismét megszabni a világ fejlődésének további irányát.

Hogy milyen lesz ezen irányzat, átveszi-e a múlt igazi értékeit, jogi és erkölcsi javait, alkalmas-e időszerű cselekedet és korlátokat a forradalmi és radikális szellemű töltött korban, szóval az élet szebb és boldogabb lesz-e, biztosan nem tudhatjuk. Azt azonban látjuk, hogy bár még tart a rettenetes vérzivatar, az ágyuk bimbózik, a gépfegyver kattan, a társadalom különféle osztályai ak közműhelyeiben már is tervek kövölnek a jövő békés munkára.

Hogy e tervek jók-e és képesek-e az emberiségnek biztos irányt és az irányhoz valódságot, eleven erőt adni, képesek-e a népek erkölcsére átalakítólag, nemességgé hatni, a lélek és szellemi világ igényeit kielégíteni, ez már más kérdés.

Mert hiszen a háború előtt is voltak különböző világtérfogások; az élet nagy problémáit nagy késztetéssel rendezkedő, tudós férfiak fejtegették, de az emberre nézve ama legfontosabb kérdések megfejtésében biztos utat, egyöntetű tanítást adni nem tudtak; valódságos bábeli zavar mutatkozott a tekintetben, különben fényes tehetségek, hatalmas képességekkel bíró tudósok, filozófusok között. Egymást cáfoló és támadó könyvek megjelenése után rengeteg vita, veszekedés támadt és végül is az általános zűrzavarban, a vélemények, a tapogatódságok, agyrémek e kaotikus beleszárdul, megbetegszik az ember lelke, mely nem bizonytalan gondolatokat, első pillanatra tet szelős látszatokat, hanem határozott célt, egyenes utat, biztos irányt óhajtott; éjszakaiban nem nem gyertyafényt, hanem napsugárt kíván, melytől a világ, a lét, az élet világos lesz, s mely megnyugvást, békét, boldogságot szerez lelkünknek.

E különféle felfogásoktól félrevezetett emberek beteges lelki zavarát még ontodatosabb, még égetőbbé tette a háború, amikor millióknek legyilkolása értelmetlenül, ésszerűtlenség tette az életet szemekben, híz a földöntúli élet reményét már előbb elroholták fölött. Ezeknek most, amikor a levezárkokban minden pillanatban szembe néznek a halállal — eszerintük megsemmisüléssel — meggyarázhatja Emerson és Trim az istenség segítségét megadni nem tudó pantheizmust, próbálhatja megnyugtatót öket Ruskin a földi élet szépségének szeretetével, Tolstoj övét pessimizmusával, vigasztalhatja őket Nietzsche az individuum nagy értékével, a nemzetközilek a világ eszény örömeivel, a páhojok a laikus morál helyességével és a nézők papivágyon elköszásával, meglátjuk közömbös, sőt megnyug-

gódott lélekkel fogadják a gyásos sorukat, e nagy garraal hirdetett megsemmisülést.

Ismerek magyar anyát, kinek egyetlen kényérkereső fia elesett a harcokban. Mutassák meg neki Hűsöl hamított ábrának összes lapjait, meggyarázzák meg neki, hogy az energia örök, nem vess el, csak formáját változtatja, vajjon egyetlen könnyét letörli e szemekkel?

De én láttam e nagy bánatra esett anyát a Krisztus halálát ábrázoló kép előtt térdelni és amikor föltekintett a kereszt tövében álló fájdalom Szűzanyára, a kinek szívét egyetlen szent Fia felfeszítésekor hát tör járta át, de aki megerte Fiának feláldozását, megdicsőülését, akkor, ha nem is múlt el teljesen a fájdalom, de megszűnt kétségbeesés.

A tudomány, a bölcsélet, a művészet stb. zint a múltban, egy a háboru után sem lehet végső, mert nem sikerül meg lellünk állandó békéjét, boldogságát; ugyan-ezen alapon nem állítható az a pénzről és vagyonról sem, mert a legdurább földi javak, a legnagyobb ipari és kereskedelmi értékmeltek sem tudják megsemmisíteni a vágyódást a több után. Mindezek, kiváltképpen az előbbiek, csak eszközöknek tekinthetők, melyeknek nagyobb célja, helyes kitalálási közelebb kell hogy vigyenek a lényesen kufatott, hajszolt, sokszor tévesen felismert, számtalan-szor megtagadott igazság legfőbb forrásához: Istenhez és öntudatosabb, értékesebbé tessék életünk, mert az ésszerű meggyőződést saevez arról, hogy mi az Isten legkifűnőbb alkotása, megváltott gyermekei vagyunk és jövőre országának boldog polgárai lehetünk.

Keresik és sokan nem találják az igazságot, pedig az meg volt mindig, nem vétkezik soha, örökérvényű.

Ezt az örök igazságot nem akarják el ismerni sokan, pedig látat, valódságát, fen-ségét — a máról holnapra változó elemekkel szemben — fényesen igazolják Krisztusnak az apostolokra és az ezek által terjesztett anyaszentegyházra bizott tanai, melyek közel 2000 év óta változatlanul forrállanak megdölgésre készítették a világ legnagyobb lángelmeit, mint Newton, Laplace, Voltat, Ampérst, Laverriert, Faradnyt, Curiet, Dumast, Berzelinet, Herschelt, Müllert, Pasteurt és smilyen most is évről évre több és több lelket hódítanak, vigasztalnak és boldogítanak.

Láthatjuk tehát, hogy az emberi élet céljára és rendeltetésére nézve igaz felelet csak a természetfölöttiség magasságából kapunk és innen busog az az erő, mely az embert képesé teszi arra, hogy rendeltetésének megfeleljen. Ezek alapján jogosítottak éresheljük magunkat, hogy a népek irányítását a boldogság réve felé örök igazságokon alapuló elveink alapján mi intésszessük.

Szabolcska Mihály körülbelül 4 évvel ezelőtt egyik nagy budapesti lapban szállt szembe a szabadgondolkodás egyik apostolával, aki „a keresztény morállal szemben az emberi vágyak féltelenségének, az önzés abszolút uralkodásának evangéliumát hirdette”. Följajdult Szabolcska, hogy „2000 évnek krisztusi kulturmunkáját akarják tönkretenni, amely pedig isteni erővel legyőzte a vadállatot az emberben”.

Hogy az emberben felszabaduló és uralkodó vadállat mire képes, gyászos bizonyítékul szolgál a 7 millió halott, 5 millió rokkant, közel 13 millió sebesült, kik szerencsétlen áldozatai lettek az ateizmus, tehát Istenről nem főgő és nem főlé, sőt Isten munkálkodók meg a hatalmon lévőkre is nagy befolyásnak és önzésen alapuló, morálmentes irányításnak.

Egyedül a keresztény kultúra az, mely a „vadállatot” legyőzni képes, amíg a népet a megújulás és újjászülés forrásához vezet, amíg az embert munkás erkölcsi életre neveli, melynek főörvénye: szeren-

detenidet mindennek fölött és fölbarátsodat, mint tenmagadat. Krisztusi elő erőt önt az emberi életbe, hogy így megújítsa az egyedet és az egyeték összességét: a társadalmat.

A nagy világégés edyre tart; tönkrcsaszognak, királyi koronák hullanak a porba, országok bomlanak fel. Ilyen fontos történelmi korokban nagy szükség van egy olyan szellemi világító toronyra, mely a tömegek szívébe és elméjébe fényt vet és a tekintély megalapozta igazságok tiszteltét megtartották.

E legfőbb, végtelen tekintély az Isten, a kinek Jézus Krisztus által valódnk kösölt — a társadalom boldogságát egyedül birtokló — igazságaiért száll szíra a vakoldók és nemzetközilek ellen a kath. anyaszentegyház és ennek nálunk legbatalmasabb szervezete: a Kath. Népszövetség. Tudatában van a 310.000 tagot számláló magyar kath. Népszövetség annak, hogy igazságos gazdasági, szociális berendezkedés keresztény morál, tehát a krisztusi elvek nélkül el sem képzelhető.

Ha nem áll ugyanis felettem egy örök Bűr, ki szabadakaratomon nyugvó cselekedeteimet elbírálja, jutalmazza vagy bünteti; ha nincs, aki lelkiismeretemet ellenőriz; ha halálom egyúttal megsemmisülésem is jelent: mily jogon rendelkezik velem egy másik embertársam, mily jogon köld egy ember halálba milliókat, miért megvetett dolog az önség, miért büntetendő cselekmény a bakkancs, posztó- és élelmiszereladás, híz a tisztavirág élőt egyednek és szerű jog van minden uton módon előmozdítani boldogságát.

Mily fontos eszel szemben Krisztus erkölcsotana, mely tiltja a mésszárlást, itéletre hívja egykoron a nemzetek soraát intézőket is, megparancsolja a gazdagnak, hogy földlegetből bőségesen juttasson szegény, nyomorgó felebarátjának, a nincsetleneket pedig Krisztus példájával türelemre, munkára, takarékoskásra, Isten igazságosságára tanítsa. A demokrácia jövőjét hangortatják mindenfelé. Mutassanak egy szervezetet, mely tanításában, munkájában demokratikusabb volna, mint a kath. anyaszentegyház.

As általa hirdetett és terjesztett krisztusi igazságok nemcsak választott lelkek privilégiumai, nemcsak a bölcsnek koponyájában férnek el, hanem benne élnek a nép egy szerű fiának szívében is és „az Isten előtti testvériség megállapításával biztos utját mutatják az emberek közt való ama testvériség teljes kifejlődésének, amely felé a mai korunk összes gondolkodó erői törekzenek.”

Ea hogy az emberek közt való ama testvériség teljes kifejlődését elérjük, még lelkesebben, még fokozottabb mértékben kell szervezkednünk, híz a szervezkedés egyetlen kulcsa a munkaszerítésnek és az abban rejlt erőfokozásnak. A Népszövetség hatalmas táborába kell tömörölnie a kath. társadalom összes osztályainak, elsősorban az eddig mindig hátul kullogó kath. intelligenciának. Egy népfajunk vagyunk egyedül, a magyar fajnak, amelyben értékes erők, a háboruban is fejlődő jellemvonások vannak. E különleges nemzeti sajátosságokat még értékesebbé tehetjük akkor, ha az egész magyar társadalomban mélyüljük a munkaszerítést, a nemzetközilek ellen e sok véráztatott földhöz való erős ragaszkodást, szóval hazafiságot az ateisták ellenében, öntudatos, krisztusi erkölcsök alapján álló vallásosságot.

Ez a programja a Népszövetségnek a háboru után.

E rendkívül fontos és konnento cél megvalósításában kerölve kell együtt működünk a többi ker. vallásfelekezetek igazságát, szeretetet kereső, tehát jószándékú tagjaival, mely megértő együttműködésnek alapja és kiindulási pontja a kölcsönös bizalom és biztelelet, végülje pedig egy, „a vallásörököség sziklaszilárd talapzatán rendületlenül álló örök társadalom, melyen megtörnek és erejüket vesztve tehetetlenül hullanak vissza.

az emberiség és állam, sikkai alapját támsdó szennyes hullámok, mert a társadalom, mint a közértelem legzigorubb őre, lelkesedés nélkül lebogtatta fennem a minket mindnyájunkat egyaránt négy folyó és bármás bőro zivallóját, melyen a fényes szmukák ragyog nak: Istén és hazá!

A bihari főispán jobbkéze.

(Spetkó Terézia a titkári hivatalban. Három háborús évről. Miskolczi Ferenc dr. munkában. 14 ezer kérvény Restancia nélkül.)

Biharmegye főispánja, Miskolczi Ferenc dr. a háború kitörése előtt nem vette igénybe azt a felhatalmazást, hogy titkárt tartsa. A háború kitörése napján felkereste Fráter Barnát, a főispán helyettesét, és munkáját kérte tőle, akit bizonyos ügyek elintézésével is megbízhat, sőt diktálhat és emellett gépen ír. Az alispán Spetkó Terézia rendszeresített és kinevezett írókat ajánlotta a főispánnak, aki a megbízást elfogadta.

— No, Teréz, vigyázz, leharapja az orrodát, igazították kollégái az új munkaszerőt, ahova a kezelési teendőkhöz felül még sok más munka várt a főispán titkári hivatalában.

Hogy telt el ez a három esztendő, erről kérdeztük meg az immár gazdátlanú lett Spetkó Teréziát. Szépen keresztény leány, akin megfigyeljük a háborús évek túlfeszített munkáját.

— Bizony — mondja élénken — nagy munkát végeztünk a múltidőszakban. 1914. július 27-én, a háború első napjaiban jöttem fel ide, a főispáni titkári hivatalba. Reggeltől estig dolgoztunk kevés megszakítással. 1914-ben alig 2000 volt az ügydarab száma, 1915-ben 4600, de már 1916-ban 14.600-ra szaporodott az elintézendő ügyek száma. A hadiszolgálatból való felmentések nagyszáma adta ezt a sok dolgot, amely az idén egy-egy jegyzékbe foglalva, csökkentette munkánkat.

Megvallom, ijeszgették. Dolgom volt is elég. Reggel 8-kor, mikor bejöttem, a főispán ur már az íróasztalnál ült és dolgozott. Leültem, és elővettem a postát és diktálni kezdtem. Ő intézte a fontos ügyeket, jó, érdekes, érthető és tagolva diktált, a szabályos ügyeket később önállóan fogalmaztam. Katonai ügyekben 5 határozott, minden egyes kérvényt átolvasott, tessék elképzelni 14000 kérvényt átolvasni, nem kis dolog! Azután felterjesztést készített a miniszterhez. Nem volt erre blanketta, külön külön minden egyes ügyre készített javaslatot, s azt én stenografice írtam. Így ment másfél évig, akkor éreztem, hogy a munka kimerít, segítséget kaptam, egy kisasszonyt, Topsál Bókát, s egy írót: Pócs Sándort a kezelemhez és a gépiráshoz.

Milyen ember volt a főispán? Hivatalnok volt, az igaz, első volt nála a hivatal, az ügyek elintézése. Minden nap elintézte a beérkezett ügyeket, ha késő estig is dolgozott. A véleménye határozott volt, s nem volt meggyűnykodó a hatalom előtt. Önértelesen válaszolt a kormányoknak. Mint főnök jóindulatú ember volt, csak kifelé látszott 5 szigorúnak. Környezetével szemben kedves, jószagú, akinek színrany volt a szíve. Soha nem éreztem, hogy haragzik, fegyelmezett ember volt, nem jött ki a sod-

rából, csak néha volt ingerült, mikor a munka égett a kersei között a idegenek zavartak.

— Így nem tudom a munkát lebonyolítani, mondta, ha sávarok. És a munka sok és sürgős.

Nem is beszélgetett másról, csak a hivatalos dolgokról. De sokszor láttam, hogy a sok munkával elfoglalt főispánt hogyan leste az ajtó mellől ucskaja, báró Podmaniczky Platko, egy két éves csöpp, a dadájával a háta mögött, s nem mert bejönni. A főispán megpillantotta a drukkoló gyereket, beszólt, az arca megfeszült, sőt hossz, mint egy igazi nagyapa, s a kis fiú fel-fel nevetett. Csakdát nagyon szerette, nem kifelé élték őt, hanem egymásért.

Hivatalát megbecsülte, a sok munka se vitte rá, hogy pihenjen. Csak akkor kényeztetett erre, mikor Pestre kellett menni. Ilyenkor pihent 2-3 napig az akta, de amely nap hazatért, aznap el kellett intézni az összes ügyeket, akármi történt is.

Jó volt hozzá. A háborús pótlékok egyszer megkérte számokra, a miniszter nem adta meg. Nem szólt többet róla, de utána jött, kapcsoltatta a minisztert s egy szor, mikor hazajött, így szólt:

— Megkértem a nyugdíjat a 600 koronáról, mert kiutaltam a miniszter, köszönjük meg neki.

Nem ígért semmit, de számításra lehetett rá. Múltidőszakban telt a munkát.

Én mindig szívesen teljesítettem kötelességemet a három év alatt, tudtam, hogy én is katona vagyok, dolgoznom kell, s nem is szert nehézség. Csak az esett furcsán, mikor a főispán ur bejött és így szólt:

— Most már másnak fog dolgozni kasszony.

Emelkedett a villamosmű jövedelme.

Nagyvárad város villamosműve felügyelő bizottsága tegnap délután ülést tartott Rim-ker Károly polgármester elnöke alatt s dr. Thury László, Fényes Manó, Schwarz Antal, Kelen Béla, Gábel Jakab, Rimandóczy Béla igazgató és Sode István jegyző jelenlétében.

Az ülés legfontosabb tárgya volt Rimandóczy Béla igazgató jelentése a városi villamosmű 1916. évi zárszámadásáról és mérlegéről. A számadások szerint a villamosmű 1916. évi jövedelme a befektetett tőke 103 százaléka volt, tehát mintegy 1 és fél százalékkal magasabb, mint az előző években. Az áramfogyasztás emelkedett, ami a nagy petroleumhiányból is eredt. A szénbeszerzési nehézségek dacára a villamosmű működése egyáltalán nem szűnt meg.

Megtervezték a javaslatot az igazgató a jövedelem mikénti elosztására nézve. Ebből 10000 koronát a nyugdíjlapra javasol kiutaltatni, mert az idő szerint csak négy alkalmasított van beiktatva a városi nyugdíj jogosultak közé.

Részletes javaslatot mutatott be továbbá a szabályozott jutalékok és jutalmak nézve. A hadbavonult alkalmasítottak családjai is részesülnek jutalékban.

Dr. Thury László rámutatott a városi

nyugdíjszabályzatra, amely szerint az összes városi alkalmasítottak nyugdíj jogosultak. A bizottság a tekintetben a kérdést vizsgálat tárgyává teszi.

A zárszámadást elfogadták, de a jutalékok felosztásáról Gábel Jakab tudtvánára akként határozta, hogy a nyugdíjlapra nem 10000 koronát, hanem csak 5000 koronát szakítanak ki s az így fennmaradó 5000 koronából az igazgató 5000 korona jutalékát 7000 koronára, Kádár Kálmán főkönyvelő 3800 korona jutalékát 4800 koronára emeli, a többi 2500 koronával pedig az igazgató arányosan emeli a többi alkalmasítottak részére javasolt jutalékokat.

Néhány belső üzleti ügy elintézése után az ülés véget ért.

Nagyvárad város közigazgatása.

A közigazgatási bizottság ülése.

Tegnap tartotta Nagyvárad város közigazgatási bizottsága rendes havi ülését. Amilyen nyári ülés volt, azig fél óráig tartózkodtak a lemorzsoltság a jelentéseket, a miniszteri leveleket és gyógydíj ügyben beadott felbuzósításokat.

Az ülésen Rimker Károly polgármester elnöke alatt jelen voltak: Lukács Ödön főjegyző, Németh István kir. pénzügyigazgató, dr. Thury Endre kir. ügyész, May Sándor kir. főmérnök, dr. Thury László városi főjegyző, dr. Mayer László városi főorvos, dr. Istvánffy István v. orvosélnök, Molnár László községi előadó, Sulyok István, dr. Medvigy Gábor, Dóczy László, dr. Adorján Árpád.

A polgármester havi jelentéséből körölik a következő adatokat:

A közegészségügyi állapot július hónapban kedvezőbb volt. A fertőző betegségek közül előfordult a kanyaró 10 esetben, vörheny 5, a diftéria 4, a hasihasnyán 7 esetben, 1 halálzással, kőteges hasnyán 1 esetben, egy orosz fogolyhal. Hölgyes himlő nem fordult elő általában a fertőző betegségek csökkentek.

Született júliusban 48 fiú, 41 leány, összesen 89 gyermek. Elhalt 70 férfi és 66 nő, összesen 136 egyén. A járványkórházban ápoltak 38 beteg, nem halt el egy sem; — a gyermekkorházban ápolás alatt volt 90 fekvő és 344 bájáró beteg gyermek. Ot éven alóli gyermek elhalt 27.

A közbiztonsági állapot normális volt. Lopás 282, sikkesítés 15, csalás 5, sulyos testi sértés 2, könnyű testi sértés 5, uszóra 2 esetben fordult elő. Leártóztatva volt 15 egyén, eltoloncoltatott 94 a közbiztonságra veszélyes egyén. A rendőrbiztonságnál felleltetés tétetett 279 esetben, ezekből 151 árdrágításért.

Adóbefizetés történt kincstári adóban 54505 koronát, városi adóban 37068 koronát. Kiadatok 43 új iparigazolvány, megazint 13 ipardíjat.

A jelentést tudomásul vették.

A kiutazott apróbb ügyeket vita nélkül elfogadták s az ülés véget ért.

* Ujságkihordónókat felvesz a Tiszántúli kiadóhivatala.

* Intelligens román, kath. vallású közép-korú ur, ki a háztartás minden ágában önálló munkakörrel rendelkezik, megfelelő állást keres, a hol mint családtag jó bánásmódban részesüljön. Cim a kiadóban.

* **Schwarz Hermann kényszer-egyezsége.** Schwartz Hermann, aki Zitter Mór dr. férfinuhakereskedő üzlet vezetője, kényszer-egyezséget ajánlott fel hiteleseinek. Vagyona nincs, passzívája 30000 korona. Tíz százalékot ajánlott, hitelesei a Katz Béla dr. vagyonszállagelő elfogadák. Képviselete Sonnenwirth Lajos dr. ügyvéd, az ügyet reprezentálta Bolcas Ágoston dr. jegyző.

*** Katonai kitüntetések.** A hivatalos lap közli: A király a katonai érdemekért III. osztályú adományozta Székessy György 70. gyalogezredbeli hadnagynak az ellenességel szemben tanúsított vitéz magatartása elismerésül. Legfőbb dícsérő elismerésben részesült Kapiszky Ferenc 4. honvéd gyalogezredbeli hadnagy, a koronás esztét érdemkeresztet kapta Reszner Ferenc 4. honvéd gyalogezredbeli őrmester.

*** Adomány a Vörös Keresztnek.** Grócz Béla nagypapost 100 koronát adományozott a Vörös Kereszt Jobb Kéznek, melyért hálás köszönetet mond azután is az egyesület vezetőség.

*** Adomány a vak katonáknak.** Grócz Béla nagypapost 100 koronát küldött szerkesztőségükbe a vak katonák javára. Gyűjtésük száma 4285 K. 42 fillére emelkedett. Rendelkezési helyére juttatjuk.

*** Ingyen tejet oszt ki a Kath. Nővédő Egyesület.** A Kath. Nővédő Egyesület nagymennyiségű tejet osztott ki addig az anyá és csecsemővédelem érdekében folytatott tevékenységükért. A tejet a Vörös Kereszt Egyesület a tejbeszerzésre is helyettesítéssel. A lakosságban a következőben a tejesállatok létszáma lett a pár napra át szűntetett az ingyen tej kiosztása. Most azonban a honvéd hadapródoknál nagy mennyiségű tej szabadult fel, mely az anyá- és csecsemővédelem céljára lesz fordítva. Elemér Ferenc a Kath. Nővédő Egyesület elnöke örömmel tudatja az egyesületi vezetőkkel, hogy márti kezdve ismét megkaphatják a szokott mennyiségű tejet a Kath. Nővédő Egyesületől.

*** Ha a puskepor felrobban.** Palutka József Bathienlepi lakos, gróf Bathien Aladár ardtörő a darna szénbányában Gajdos Károly és Kubulák Márton ardtörők társaságában egy patronba fojtást akart betenni a közben a patron gyúlése explodált. A közelben levő asztalon elhelyezett körülbelül 1 kg. puskepor a felrobbanó hangtól felrobbant a megsebesítette a három embert, akik közül a szerencsétlenséget előidéző Palutka József oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy tegnap be kellett szállítani a betharmegyei kórházba. A vigyázatlan ember állapota súlyos, de nem életveszélyes.

*** Adomány a Népszövetség könyvtárának.** Orosz Aranka a Népszövetség könyvtárának négy darab értékes könyvet adományozott, melyért azután is köszönetet mond a vezetőség.

*** A villamoskocsikra menetközben fel és lezállás tilos.** Gyakran tapasztaljuk, hogy a közönség, dacára annak, hogy a városi vasutak közlekedéséről alkotott és a miniszterium által jóváhagyott szabályrendelet 30. §-ában foglalt rendelkezés szerint a mozgásban levő villamoskocsira való fel és lezállás tilos, ezen rendelkezést figyelmeztetés nem veszi a kiteszi magát és esetleg másokat is egy könnyen véget értett válható balesetnek. Mintán ezt az állapotot a közönség testi épségének megőrzése érdekében el nem törhetjük, annak megemlézése mellett, hogy közegünket a szigorú ellenőrzésre utasítottuk, szigorúan figyelmeztetjük a villamoskocsikat igénybevevő közönséget, hogy jövőben a mozgásban levő villamoskocsikra való fel

és lezállástól annál is inkább tartózkodjanak, mivel ezen rendelkezés ellen vétők a kötv. 111. § a értelmében egy hónapig terjedő elzárással és 400 koronáig terjedő pénzbüntetéssel sújthatók. A rendőr kapitányi hivatal.

*** Adomány egy tűzkárosult hősnek.** Juhász Nyelator rokkant hősnek ismét háza felépítésére Sény Gáspár 5 koronát juttatott hozzá. Rendelkezési helyére juttatjuk.

*** Adomány a hadiárvák Napközi Otthonának.** Össz. Hadady Dániel 10 koronát küldött szerkesztőségükbe a Kath. Nővédő Egyesület gondozta hadiárvák Napközi Otthona javára. Rendelkezési helyére juttatjuk.

*** Alkalmazott keresz és középiskolát végzett gazdasági tanulóknak jártas megköthető 17 éves fiatal ember a némi időszakra gazdaságban. Cim Ovod - u. 13.**

Legújabb tűzőket legolcsóbban Kesztenbaum Juliskánál

lehet beszerezni

Rákóczi-ut (Korona gyógyszerár mellett)

Leibchenek félárban.

Telefonszám 827.

Ruhák, férfi öltönyök, felöltők, festése és tisztítása. Fügöny, kézimunka, kelengye neműek tisztítása. Fekete festés elsőrendű kivitelben.

HALTENBERGER VILMOS

kalmefestő, vegytisztító és gőzmosógyműhely Nagyvárad.

Gyár telefon sz. 34. Felvételi üzlet 14-69.

*** Gimnáziumi VIII. oszt. tan. javító,** felvételi vizsgákra előkészítő, esetleg irodalmi alkalmazást is elvállal. Értékesíteni Füves utca 11. szám alatt.

*** Eladó Bethlen és Kaszárnya u. ca. sarkán egy ialméréssel ellátott fűtőház előnyös fizetési feltételekkel. Általános Tarsarékpenztár r. t. Nagyvárad, Bémer tér 2.**

*** Butorozott szobák** rövidebb hosszabb időre a Zöldfa-épületben kiadók. Felvilágosítással szolgál a szobakezelő (Zöldfa-épület.)

IRODALOM

Az Új Idők legutolsó száma a következő tartalommal jelent meg: „Most tél a nap”. Irta Csathó Kálmár. „Magyarország”. Irta Koroghó Lippich Elek. „A ház, ahol a lámpás ép”. Irta Krudy Gyula. „Mélyhegedű”. Irta Balla László. „Oroszország”. Irta Lenkei Henrik. „Az a legény, aki állja”. Irta Somley Károly. „Tabán”. Séták a nagyvilágban. Irta Kámeri Sándor. — Románok. Kiadóhivatal VI. Andrássy ut 16. szám.

A „Vasárnapi Ujság” július 1-i száma sok pompás művelői fővételén kívül közli az új kormány bemutatkozását a képviselőházban és a parlament előtti népiömeget, képeket a törökök harcáról, József főherceg egy ritkaság harcolói felvételét. Szépirodalmi olvasmányok: Pekár Gyula regénye, Réday Tivadar verse, Lakatos László novellái, Szőlősi Zsigmond tárcája, Gyöngyösi László orke az Arany Jánosra vonatkozó nagyszabotai emlékeiről stb. —

Egyéb közlemények: Pörge Gergely szeprija a rendes heti rovatok: A báboru rapjai. Irodalom és művészet, Sakkjáték, Halálország, stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedr évre öt korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadó hivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám.)

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Pénteken: A vengerkák. (G. Kertész Ella és Góth Sándor felléptével.)

Szombat délután: Ripp van Winkle.

Szombat este: A vengerkák. (G. Kertész Ella és Góth Sándor felléptével.)

Vasárnap délután: A császárné.

Vasárnap este: A vengerkák. (G. Kertész Ella és Góth Sándor felléptével.)

Vengerkák.

(Bemutató előadás. A Góth-pár vendégjátéka.)

Nem lehet tagadni, hogy a Vengerkák tegnap esti bemutató előadásán voltak rokon (a gyengébb nem részéről), akik megkérdőnyesték Ráckl Anna sorsát, ezóval a hatás nem maradt el. De ha gondoljuk, hogy a hatást mi idézte elő, nyugodt lélekkel megmondhatjuk, hogy nem a Pásztor Árpád regényéből megsebesített színmű, hanem egészen más: a Góthné Kertész Ella és Góth Sándor stílusoz, művészi tökélyre fejlesztett játéka váltotta ki a felvonások végén felsugó tapsekat.

A regényből konstruált színdarabok sohasem sikerültek, vagy legalább is ellányabbak, mint eredeti formájuk: a regény. Világhírű regényekből is legfeljebb csak közepes színművek kerülnek ki az ágyúro után. Pásztor Árpád regényére még legfeljebb hivat sem mondhatják, hogy a világirodalom legkikerültebb aktuális kőse tartozik, az elfoglaltanok pedig a legjobb tudattal is csak egy ujságíró tö lére eszteti különleges zamatú riportjának tekinthetik.

Mit várunk hát a színműtől? Mi nyörtséget nyújthat számunkra a Vengerkákunk, az Oroszországban lezűlött szerencsétlen magyar leányoknak féslett életé, amely hat hosszu felvonáson keresztül (szereposra kitölték a zárórát) vergődik szemünk előtt? Mintha bennünket, magyarokat, csak a vengerkákrol: az erkölcsi poevány virágairól ismernének Oroszországban.

Aznyi bizonyos, hogy a modorok temáikat nagy előszeretettel keressik a magyar társadalom székjében, a nemzeti jóit figyelmen kívül hagyják, hiszen már idejét multia.

A darab felépítésben előforduló technikai hibákat és elnagyolt jellemeket nem is említjük, nagyon sok jelenet kimaradhatott volna, de úgy látszik a szerzők éppen a tisztították a leghatásosabbnak.

A vendégszereplő G. Kertész Ella és Góth (aki a szerzők egyike) minden tudományt és művészetüket belefektették szerepükbe, kifejező játékuikkal alkort a jellemek fogya tékoságát pótolni. Külön kiemelendők a Góthné pompás kiállítású kosztümöi és a Góth maszkja. A miénk közötti előadásban Gárdy Aranka előkelő játékműve emleendő.

de a többiek: T. Pogány Janka, H. Károli Juci, Kassius, Habár Szeréna, Tóth Elek, Sik Ivánfi, Rákosai stb. is díszesetát érdemelték. (fj.)

A bucsu hete.

— A távozó színtársulati tagok bucsuja. —

Mint arról már megemlékeztünk, a színtársulat több tagja az idei évad bezártával, bucsút mond a Szilágysági színháznak. A távozó tagok egy része a jövő hét folyamán tartja bucsufelléptét a következő sorrendben:

Szerdén Kovács Mártha, a színtársulat kedvelt, fiatal énekművésze tartja bucsu felléptét a Gólem fő női szerepében, amely egy oly jelentékeny sikert aratott.

Csütörtökön Kassius Eszter, a bájos és talentumos drámai művésznő lép fel utoljára a nagyváradi színpadon, ahonnan eddig hírek szerint, a Magyar Színház színpadára lép. Kassius Eszter egyike legjobb szerepében: a Vassgyáros Clairejében bucsúzik.

Pénteken Rákosi Ferenc, a társulat kiváló népszerű komikus, bucsufellépte alkalmából Luxemburg grófjában játssza leghatásosabb szerepét egyikét.

Szombaton Sik Rezső bucsúzik. A Szilágysági színház érdemes rendezőjét a Népszínházhoz szállítja jöendő sorsa és töle, aki éveken át a nagyváradi publikumnak legkedveltebb színésze volt, kétségtelenül megkülönböztetett melegszóval bucsúzik a közönség.

Sik Rezső Az eszű apja címszerepében lép fel utoljára. Abban a szerepben, amelynek elért frenetikus sikere Sik Rezső nevéhez fűződik.

A távozó tagok mindegyikének bucsuja, kétségtelenül csodálatos háttérrel, mert hiszen a nagyváradi közönség mindig megadja a módját azok méltó megünneplésére, a kikiértésért.

URANIA
mozgó-
színház

Pénteken
Sötétség haragja
dráma 4 felv.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órákor,
hétköznap 5 órákor kezdődnek.

APOLLO
mozgó-
színház

Pénteken
Mire megvénülünk
I. II. rész.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órákor,
hétköznap 5 órákor kezdődnek.

Telefon 1404. Utcai helyiség

MOCSÁRY SÁNDOR

Épület- és diszmű bádigos,
vizvezeték és villanszerelő.

Nagy-Várad, Zöldfa-utca.
Zöldfa-épület.

Villanymotor, írógépek, kerékpárok, ellenőrző kasszák és gramafonok szakszerű javítása és állandó jókarban tartása. Bronzműves, lakatos és műszerész munkák elfogadtatnak.

VISADÓ
mozgó-
színház

Szombat, vasárnap
Új műsor.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órákor,
hétköznap 5 órákor kezdődnek.

NYILTEK.

HETI ÁRJEGYZÉK:

Befőttes és uborkás üvegek
megérkeztek
minden kivitel és nagyságban
Eladás nagyban és kicsinyben.

Vizespohár finom csiszolt üvegből	26
Boros pohár finom csiszolt üvegből	22
Sörspohár finom csiszolt üvegből	80
Vizeskanca finom csiszolt üvegből	2
Boros palack finom csiszolt üvegből	2
Cukortartó színes finom csiszolt üvegből	2
Sótartó kristály finom csiszolt üvegből	2
Gyümölcsállvány finom csiszolt üvegből	3
Befőttesfal fogóval finom csiszolt üvegből	3
Vizeskészlet színes finom aranyozással	5
Boroskészlet színes finom aranyozással	4
Söröskészlet színes finom aranyozással	4
Liköröskészlet színes finom aranyozással	4
Tésztákészlet finom majolika színezéssel	5
Kávékészlet színes finom aranyozással	10
Teákészlet színes finom aranyozással	10
Mocakészlet színes finom aranyozással	10
Mosdókészlet színes finom díszítéssel	12
Rbédőkészlet színes finom aranyozással	40

Szent Antal szobrok, Mária szobrok, Szentelt víztartók minden kivitelben kaphatók.

Megérkeztek

Konyha felszerelési áruk.
Főzőedények.
Táblaüveg. Porcellánárak.
Képkerepezés művészies
kivitelben. Ablaküvegezés!

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg és porcellán nagykereskedés.
Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.
Telefonszám 372.

Főszervező: Dr. KÖRÖSI ALADÁR
Feladat szervező: Dr. PAPP KIRÓLY

1330—1917 szám.

Pályázati hirdetmény.

Biharvármegye magyarcsékei járáshoz tartozó Drágcséke körjegyzőségnél elhalálozás folytán üresedésbe jött köri kézbesítői irnoki állás betöltésére pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat kik ezen állást elnyerni óhajtják és a négy középiskola sikeres elvégzését igazoló bizonyítványukat hozzám f. év július hó 25-ig nyújtják be, mert a későbbben beadott kérvényeket figyelembe nem veszem ezen állással járó javadalmazás a köri községek pénztárából havi utólagos részletekben fizetendő 1000 korona készpénz és 100 korona lakbér. A jegyzői irodában eltöltött idővel rendelkező előnyben részesítetik amennyiben azt igazolni tudja.

A választási f. év július hó 26-ik napján délelőtt 9 órákor fogom megtartani a drágcsékei körjegyzőség hivatalos helyiségében.

Magyarcséke, 1917. július 3.

Ertsey Zsigmond.

főnolgabíró.

1330—1917 szám.

Pályázati hirdetmény.

Biharvármegye magyarcsékei járáshoz tartozó Drágcsékei körjegyzőségnél lemondás folytán üresedésbe jutott segédjegyzői állás betöltésére pályázatot hirdetek.

Felhívom mind azokat akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883 évi I. t. cz. 6-ik §-ában illetve az 1900 évi XX. t. cz. 3-ik §-ában előírt képesítéseket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket hozzám, f. évi július 25-ik napjáig nyújtják be annál is inkább, mert a később beadott kérvényeket figyelembe nem veszem.

A választást f. év július 26-ik napjának délelőtt 9 órákor fogom megtartani a drágcsékei körjegyzőség hivatalos helyiségében.

A segédjegyzői állás javadalmazása 1400 korona készpénz évenként havi részletekben, 150 kor. lakbér és 150 kor. napi és fuvar általány.

Magyarcséke, 1917. július 3.

Ertsey Zsigmond.

főszolgabíró.

FATALPU CIPŐGYÁR

HAAS LIPÓT,

Fatalpu cipők:

25-28, 29-35, 36-39, 40-46.

Borjú bőr 13-40, 15-80, 18-10, 22-20.
la Hasított bőr 15-80, 18-70, 20-50, 25-70.
Lóbox-éstebénbox 17-20, 20-50, 22-80, 27-50

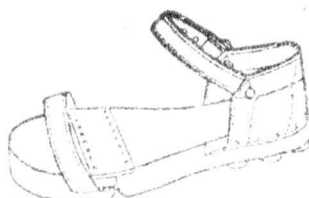
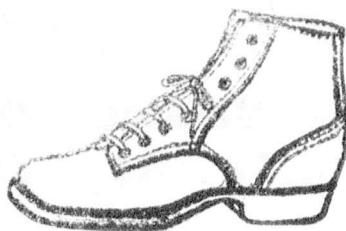
Fatalpu szandálok:

24-25,	26-28,	29-31,	32-35,
4-10,	4-10,	4-40,	4-90,
36-37,	38-40,	41-43,	44-46,
5-10,	5-50,	6-10,	6-10.

Lábujjszij oldalszegzés nélkül törvényileg védett megerősítéssel.

Gyárak, bányák, mezőgazdaságok, gyermekmenhelyek, intézetek és egyesületek engedményben részesülnek.

Nagyvárad, Rákóczi-ut 5. sz. Telefonszám 4-63.

3359-1917. elr. sz.

Hirdetmény.

Az 1896. évi október 27-én 40321. sz. a. kihelyezett K. K. M. szabályrendelet 10 §-ában foglalt hatásköréből kifolyólag ezen-
nel közlöm, hogy a „Nagyvárad
férsu és lédagyár r. t.” a máv. várad velen-
ci pályaudvara melletti ipartelepén tervezett
0.6 m. nyomtávu kéziüzemi keskeny vá-
gány iparvágány építésének engedélyezése
iránt felyemodott. A esettől műszaki leírás
szerint az iparvágány az ipartelepről indulna
ki s a máv. várad velen-
ci állomása terüle-
tére lépve az állomás Kolozsár felőli végén
a pályás jobb oldalán levő rendes nyomtávu
csonka vágányig halad és ott csonkán vég-
ződik. Teljes hossza 184.10 m. kitérők nia-
csennek. Célja, hogy a gyár részére érkező
kocsirakományt árukat vagy a gyárban elké-
szült faipari termékeket a vasúti kocsikból,
illetve kocsikból való ki- illetve berakás
végzett az állomástól vagy állomásokba ki- vagy
beszállíthatók legyenek.

Mint hogy a tervezett vasut a műszaki
leírásban foglaltak szerint idegen területeket,
sőt egy csőáterest és vízfolyást is érint,
ennek fogva a benyújtott kérvényt, terveket
és műszaki leírást a városi székház közigaz-
gatási kiadókiváltatában f. évi július hó 2. től
július hó 17. ig bezárólag 15 napi közzsze-
mlésre helyezni rendelem s a közigazgatási be-
járás határidejét f. évi július hó 19. én dél-
előtt 11 óráját kitűzöm azval, hogy az össze-
jövétel helye a városbáza tanácssterme legyen.
A tárgyalás vezetésével megbízom Komlóssy
József g. tanácsnokot s a tárgyaláson s város
közönsége képviselőjében való megjelenésre
felkérem dr. Thury László t. főügyészt, Gerő
Armin főkapitányt és Kőszeghy József fő-
mérnököt. Felkérem Lulács Ödön polgár-
mestert helyettesít, hogy a tárgyalás befejez-
tével az összes iratokat a felleveendő jegyző-
könyv kapesán hozzám betérjeszteni szíves
kedjék.

Utastatom Solyom Gyula tb. irodaiszaga-
tót miszerint az iratokat a fentjelzett határ-
időben tartása közszemlén, a jelen hirdetményt
függessze ki s az alant felsoroltaknak vétív
mellett kézbesítése, továbbá a helybeli hír-
lapoknak hársm ízben való kézbesítéssel végett
küldje meg s az iratokat a vétívekkal vala

mint a kifüggesztési záradékkal ellátott hir-
detménnyel és a leppédányokkal együtt a
tárgyalás előtti napon az elnöknek adja át.

A közszemlésre helyezett iratok az érde-
keltek által megtekinthetők, s ellenők a köz-
szemle idején írásban, a tárgyaláson pedig
szóval észrevételre lehetnek.

Erről Komlóssy József g. tanácsnokot,
dr. Thury László t. főügyészt, Gerő Armin
főkapitányt, Kőszeghy József főmérnököt, a
nagyvárad belényes vaskóhi vasut r. társa-
ságot, a máv. nagyvárad oszálalmérnöksé-
gét, a várad-velencei közbírtokosságot, a
nagyvárad m. kir. kulturmérnöki hivatalát, a
nagyvárad férsu és lédagyár rézványitársas-
ságot, Solyom Gyula tb. irodaiszaga-
tót kapesán és az esetleges többi érde-
kelteket értesítem.

Nagyvárad, 1917. évi június hó 27.

Rimler Károly s. k.
polgármester.

Fekete-Györösön Tenke
mellett 134 kishold föld
tanyával és belsőséggel,
melyen szép és megfelelő
lakás van, szabad kézből
eladó.

Értelmezheti Nagyváradon az
Általános Takarékpénztárnál.

Vízvezeték-utcán szép kilátással
egy családnak való ház eladó.

Felvilágosítást ad:

Dr. Imrik Gusztáv ügyvéd
Sal Ferenc-u. 15. Telefon 416.

Szent László-nyomda részvénytársaság Nagyvárad.

Nagyvárad város tanácsának katonai
ügyosztálya.

14363-1917 szám.

Hirdetmény!

A m. kir. honvédelmi miniszter 1906/6/12-1917 számú körrendelete értelmé-
ben ezzel közlöm, hogy a Budá-
pesti m. kir. állatorvosi, főreáliskolában hi-
vatásos honvéd állatorvosi tisztviselőkké
leendő kitépzes előjából nyolc — kivételesen
tényleg s katonai szolgálatot is teljesített —
egyéves önkéntes vétetik fel.

E tárgyban kiadott pályázati hirdetmény
a városi tanács katonai ügyosztályánál (Vá-
rostáza II em 31. számú szoba) a hivatalos
órák slatt megtekinthetők.

Nagyvárad, 1917. június hó 29.

Eleméry Ferenc
katonai ügyosztályi tanácsnok

ISZAK LIDIA

Előrendelt
könyvtár

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.
Park-szálloda épületében.
Interurbán telefon
11-53 szám.

A Szilágyi-színház
művészeinek egye-
dül irodái litója.
Tisztítást és átalá-
kításokat elvállalunk.
Fűzők, mészák, nika-
leg övidebb idő slatt
elkészíttetnek.

TÜZIFA

Waggon tételben, mérter
számra és felvágva kapható

JENEI M. CÉGNÉL

Szarvas-sor 27. Stern palota.
Telefonszám 10-13.

Megrendeléseket felvesz

BÁNYAI JÓZSEFNÉ

Sztaroveszki-u. 2. Nagybidő
Telefonszám 14-55.

Betűszedő tanulóknak
fiu és berakó tanuló-
nak leány fizetéssel
felvétetik

a Szent László-nyomda R.-t.-nál.